

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра корейської і японської філології

Курсова робота з японської філології на тему:

Види класифікації фразеологічних одиниць (на матеріалі японської мови)

Студентки групи Яп07-21
Факультету східної і слов'янської
Філології
Денної форми навчання
Освітньої програми:
Японська мова і література та
переклад, західноєвропейська
мова
Спеціальності 035 Філологія
Спеціалізації 035.069 Східні
мови та літератури (переклад
включно),
Перша – японська
Цандекової Вероніки
Мирославни

Науковий керівник
Канд. псих. наук. доцент
Наумова Юлія Станіславівна

Національна шкала _____
Кількість балів _____
Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. Основні поняття фразеології.....	7
1.1. Фразеологізм. Фразеологія.	7
1.2 Ознаки фразеологізму	8
1.3 Функції і властивості фразеологізмів.	9
Висновок до першого розділу.....	10
РОЗДІЛ 2. КЛАСИФІКАЦІЯ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ ЯПОНСЬКОЇ МОВИ ...	12
2.1. Класифікація на основі семантичної злитості.	12
2.2 Класифікація фразеологізмів за їх походженням.....	14
2.3 Класифікація фразеологізмів за компонентами.	19
2.4 Еквіваленти фразеологічних одиниць японської мови.	23
2.5 Типи перекладу за допомогою еквівалентів:.....	25
Висновки до розділу 2	26
ВИСНОВКИ	28
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	29

ВСТУП

Японська мова багата фразеологізмами, які є невід'ємною складовою словникового складу мови. Фразеологічні одиниці, також відомі як багатослівні вирази або словосполучення, — це постійні поєднання слів, які мають переносне значення, відмінне від буквального значення окремих слів. Ці вирази відіграють значну роль у японській мові та використовуються як в усному, так і в письмовому спілкуванні.

Класифікація фразеологічних одиниць є важливою областю вивчення для тих, хто цікавиться японською мовою та її культурою. Класифікація фразеологічних одиниць дозволяє глибше зрозуміти структуру мови, вживання та еволюцію в часі. Процес класифікації включає групування фразеологічних одиниць на основі спільних властивостей, таких як їх значення, структура, функція, походження або частота вживання.

Вивчення класифікації фразеологічних одиниць у японській мові має практичне застосування у вивченні мови, перекладі та усному перекладі. Розуміння відтінків і змісту цих виразів має важливе значення для точного й ефективного спілкування як в усній, так і в письмовій формі.

Ця робота з класифікації фразеологічних одиниць японської мови спрямована на структурну класифікацію японських фразеологічних одиниць.

Актуальність: Актуальність даної теми полягає у тому що: оскільки фразеологія є важливою частиною освоєння мови, то класифікація фразеологічних одиниць допоможе у розумінні та перекладі японської мови. Також, фразеологічні одиниці це частина культури народу, класифікація допоможе у розумінні культурних цінностей та вірувань народу Японії.

Завдяки класифікації фразеологічних одиниць лінгвістам і дослідникам японської мови буде легше аналізувати структуру мови, та розуміти еволюцію мови з часом.

Об'єктом дослідження є фразеологічні одиниці японської мови.

Предмет дослідження це фразеологічні одиниці японської мови, їх класифікація, а також місце у культурі мовлення японців, їх вживаність та актуальність у суспільстві.

Метою дослідження є класифікація цих фразеологізмів на основі семантичної злитості, за походженням, за компонентами та за еквівалентами.

Матеріал дослідження включає широкий спектр загальноживаних у мові японських фразеологічних одиниць. Це може включати ідіоматичні вислови, прислів'я, метафори, порівняння та інші типи образної мови. Матеріали для дослідження можна отримати з різних японських мовних ресурсів, таких як література, газети, журнали, наукові журнали та онлайн-джерела. Те, що може допомогти забезпечити більш повне розуміння мови та її використання.

Новизна дослідження полягає в комплексному аналізі фразеологічних одиниць, що вживаються в японській мові. Також, вона полягає в його спрямованості на класифікацію фразеологічних одиниць за семантичними, синтаксичними та прагматичними ознаками, виявлення закономірностей і закономірностей їх вживання. Це може допомогти забезпечити більш глибоке розуміння японської мови та її культури, а також може допомогти у викладанні та вивченні мови.

Метод аналізу:

Методом дослідження є структурна класифікація, класифікація за походженням.

У першому розділі увага приділена теорії та дослідженню наукових робіт лінгвістів у сфері фразеології. Теоретична частина розділу ґрунтується на дослідженнях провідних мовознавців-японістів, що досліджували актуальні теми японської фразеології. Зроблено спробу систематизувати погляди вітчизняних та зарубіжних науковців на оформлення поняття фразеологічної

одиниці, визначення її характеристик, функцій і властивостей. Також у цьому розділі розглянуто особливості японських фразеологізмів.

У другому розділі представлено основну тему дослідження — класифікацію фразеологічних одиниць. Зроблено спробу систематизувати класифікацію фразеологічних одиниць японської мови за критеріями семантичної злитості, за походженням, за компонентами та за еквівалентами. По можливості у пунктах було підібрано відповідні приклади фразеологізмів.

Теоретичне значення полягає в тому, що система класифікації фразеологічних одиниць дослідження може допомогти в розвитку кращого розуміння японської мови та її використання. Також, дослідження може сприяти розвитку лінгвістичної теорії фразеології. Аналізуючи структуру та вживання фразеологічних одиниць у японській мові, дослідження може дати цінну інформацію про природу образної мови та її роль у мовній комунікації.

Практичне значення полягає в тому, що аналіз семантичних, синтаксичних і прагматичних особливостей фразеологічних одиниць у дослідженні може сприяти розвитку більш тонкого розуміння японської мови та культури. Виявляючи моделі та закономірності у вживанні фразеологічних одиниць, дослідження може дати розуміння культурного та соціального контексту, в якому вони вживаються. Дослідження може стати основою для подальших досліджень фразеології японської та інших мов. Класифікаційна система, розроблена в дослідженні, може бути використана як основа для порівняльних досліджень фразеології в різних мовах, а також може надихнути на нові дослідницькі питання та напрямки.

РОЗДІЛ 1. Основні поняття фразеології

1.1. Фразеологізм. Фразеологія.

Для кожної людини мова є важливим фактором, який акумулює традиції та досвід предків і дозволяє передавати набуті знання майбутнім поколінням.

Граматична структура японської мови залишається напрочуд стабільною протягом століть, що дозволяє сучасним читачам повністю читати і розуміти публікації столітньої давнини. Історичний розвиток цих незвичних писемностей був зумовлений активним проникненням китайської культури на Японський архіпелаг приблизно в 6 столітті.

Свідомість не тільки японців, але й інших народів, які використовують ієрогліфи, сама по собі є ієрогліфічною. Таким чином, образи дійсності у свідомості цього етносу стереотипізуються через асоціативні зв'язки з відповідними ієрогліфами. Цей зв'язок є неподільною і гармонійною основою японської духовності і відображений у фразеологізмах і пареміях японської мови. (Комарницька 2011, 14)

У японській лінгвістиці фразеологічні одиниці (або ідіоми) також можна класифікувати за типами на основі їх походження та вживання. Ось деякі загальні типи, які використовуються для японських фразеологізмів:

Йодзідзюкуго (四字熟語): це чотирисимвольні ідіоматичні сполуки, які часто використовуються в офіційному чи літературному контексті. Йодзідзюкуго зазвичай має фіксоване значення, яке неможливо зрозуміти з окремих символів. Приклад: 不易流行 (fueki ryuukou), що означає «вічна популярність». (Комарницька 2011, 14)

Котовадза (諺): це традиційні японські прислів'я, які пропонують мудрість, або моральне керівництво. Kotowaza часто використовують просту мову та яскраві образи, щоб передати своє повідомлення. Приклад: 三つ子の魂百まで (mittsu ko no tamashii hyaku made), що означає «дух трирічної дитини триває до 100 років». (Комарницька 2011, 14)

Каньоку (慣用句): це загальні ідіоматичні вирази, які використовуються в повсякденній розмові. Kanjouku часто містить фіксований набір слів, які неможливо змінити без зміни значення. Приклад: 頭が上がらない (atama ga agaranai), що означає «нездатність зустрітися з кимось». (Комарницька 2011, 14)

Гітайго (擬態語): це звукоподражальні вирази, які імітують звуки чи рухи. Gitaigo часто використовується, щоб додати яскравості або акценту до опису. Приклад; ガリガリ (garigari), що означає “звук дряпання”.(Комарницька 2011, 14)

Гісейго (擬声語): це звукоподражальні вирази, які імітують звуки тварин або предметів. Giseigo часто використовують, щоб додати розмові гумору чи грайливості. Приклад; ニヤンニヤン (nyannyan), що означає “мяу-мяу”.(Комарницька 2011, 14)

1.2 Ознаки фразеологізму

Прийнято вважати, що ознаками фразеологізму є:

- Цілісна одиниця. Фразеологізм - це поєднання двох або більше слів, які зійшлися воедино для вираження особливого сенсу.(Комарницька, 2013)

Наприклад, фразеологізм 「油を売る」 означає “вбивати час і відпускати”, але він вже не має початкового значення “нафти” або “продати”.

Так би мовити, “продаж нафти” можна сказати, свого роду “притчею”. Тому, якщо ви не зрозумієте початковий сенс і вживання правильно, є ризик, що сенс пропозиції взагалі не буде переданий. (Комарницька, 2013)

-Ідіоматичний – передає значення використання і становлення звички. Наприклад, чи не варто 「油」 в 「油を売る」 змінити на 「飴 (あめ) (“цукерка”)? Звичайно, навіть якщо ви зміните його на цукерку, сенс не сильно зміниться. Однак не можна сказати, що народ до цього звик.(15) Тому перетворити “масло” в “цукерку” не представляється можливим. Звичайно, існує ненульова ймовірність того, що вона перетвориться в цукерки в майбутньому, через сотні років. (15)

- Має певне значення. Кожен фразеологізм не варто інтерпретувати буквально. Зазвичай за основу фразеологізму взято історичний факт, або подія, чи побутова, природне явище чи ін. Який злився з буденним життям. (15)

- Експресивність.

- Автоматичне відтворення у мовленні.

Фразеологізми, прислів'я створюються шляхом обміну людським досвідом і знаннями, і ефективно використовуються в різних ситуаціях повсякденного і соціального життя. 顔に泥を塗る (kaonidorowonuru) - мазати бруд на обличчі.
- це притча про наклеп або сором.(15)

1.3 Функції і властивості фразеологізмів.

- Репрезентативна функція — це здатність за малою кількістю відтворювати основні характеристики цілісності.
- Здатність виражати поняття
- Комунікативність. Функціонально-комунікативний опис фразеологічних одиниць передбачає врахування позамовних знань - особливо це доводиться робити для з'ясування змісту мовних повідомлень, що містять у собі фразеологічні одиниці. (Камінська, 2011)
- Номінативна функція. Номінативний - який називає, позначає предмети, явища, дії, якості. (Камінська, 2011)
- Соціальна властивість. Емотивність - це емоційність у мовному переломленні, тобто чуттєва оцінка об'єкта, вираження мовними або мовленнєвими засобами почуттів, настроїв, переживань людини. Емотивність завжди експресивна й оцінна, а не навпаки. (Камінська, 2011)
- Кумулятивна. Саме мова, стосовно культури, наділена кумулятивною властивістю накопичувати культуру й успадковувати її. Характеризується незакінченістю процесу, співвіднесеністю із актом мовлення (Камінська, 2011)

Висновок до першого розділу

Висновок полягає в тому, що японська мова має багату і складну систему фразеології, яка включає широкий спектр виразів, ідіом, прислів'їв, почесної мови та звуконаслідувань. Оволодіння цими елементами мови є важливим для

ефективного спілкування японською мовою, а також може поглибити розуміння японської культури та суспільства.

Загалом японські ідіоми розвивалися протягом століть під впливом соціальних, економічних, політичних, культурних та екологічних факторів. До революції Мейдзі 1868 року Китай і буддизм мали особливо сильний вплив на розвиток японського виразного фонду. Проте з середини 19 ст. Великий вплив на традиційну японську культуру та мову мають західні тенденції та наукові досягнення.

В українському сходознавстві деякі аспекти японської фразеології вивчені у працях О. Г. Горошкевич, Т. М. Гуревич, С. А. Бикової, Н. В. Малишевої, Н. А. Зав'ялової, П. С. Тумаркіна, В. І. Мігдальської, О. В. Забуранної, О. П. Фролової тощо. Серед японських лінгвістів можна виділити найбільш відомого - Сіраісі Дайдзі. Хіросі Міядзу та Тецуя Куніхіро.

РОЗДІЛ 2. КЛАСИФІКАЦІЯ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ ЯПОНСЬКОЇ МОВИ

Класифікація фразеологізмів і на зараз є проблемною темою дискусій у сучасній фразеології. Це так через те, що питання класифікації ускладнюється відсутністю єдиного погляду на обсяг фразеологізмів. Фразеологічні одиниці японської мови можна класифікувати на кілька категорій на основі їх будови та функції. (Венжинович, 2007)

2.1. Класифікація на основі семантичної злитості.

Класифікація на основі семантичної злитості - це співвідношення, яке існує між загальним значенням фразеологізму та окремих його складників. (Комарницька, 2013)

1) Фразеологічні зрощення — це сталі сполуки, зміст яких не можна зрозуміти зі значень окремих компонентів, що входять до складу фразеологічної одиниці. (Камінська, 2011)

お茶を濁す (ochyawonigosu) — мутити чай(викручуватись з ситуації).

Характерні ознаки:

- архаїзми можуть входити до складу зрощень;
- зрощення фразеологізмів синтаксично нероздільні;
- в більшості випадків в них неможлива перестановка компонентів;
- вони не мають у своєму складі додаткових слів;
- Загальне значення всього виразу не є еквівалентним до конкретного лексичного значення його складових. (Камінська, 2011)

2) Фразеологічні єдності — стійкі сполуки, зміст яких певною мірою зумовлений значенням слів-компонентів. Утворилися у вільних синтаксичних словосполученнях на основі образного перенесення значення.(Комарницька, 2013)

雀の涙 (suzumenonamida) — з горобину сльозу.

Характерні ознаки фразеологічних єдностей:

- можливість збігу з існуючими словосполученнями;
- збереження значення окремих компонентів ;
- неможливість заміни одних компонентів іншими;
- емоційно-експресивна забарвленість;
- наявність синонімів із словами або іншими фразеологізмами. (Камінська, 2011)

3) Фразеологічні сполучення — це стійкі вислови, до складу яких входять слова як з фразеологічно-зв'язаним, так і з вільним значенням. Сполучення із прямим і непрямим значенням. (Камінська, 2011)

頭を絞る (あたまをしぼる) — ламати голову (напружено думати, намагаючись зрозуміти щось, розібратися в чомусь).

Ознаками фразеологічних сполучень є:

- допущення варіантності одного з компонентів;
- можливість синонімічної заміни стрижневого слова ;
- можливість включення визначень ;
- можливість перестановки компонентів ;
- обов'язковість вільного вживання одного з компонентів і зв'язаність вживання іншого. (Камінська, 2011)

4) Фразеологічні вислови — це стійкі звороти мови, які є семантично неподільними і у процесі мовлення відтворюються як сталі мовні одиниці, однак складаються зі слів із вільним значенням. Стійкі фрази з переосмисленим складом: 1) вислови комунікативного типу — прислів'я, приказки, крилаті вислови; 2) вислови номінативного типу — мовні кліше. (Камінська, 2011)

青くなる (あおくなる) — побіліти (від страху)

2.2 Класифікація фразеологізмів за їх походженням.

Фразеологізми виникають з живої мови, в момент мовлення. Спочатку, це міг бути довгий діалог, або історія від одної людини іншій. Приклади старих прислів'їв японської мови, про історію яких ми можемо лише здогадуватись:

嘘から出た誠 (うそからでたまこと) - Правда, яка виникла з брехні. Щирість, яка випливає з брехні, означає, що сказане як брехня виявляється правдою. Це буденна ситуація, яка на наш час прийняла форму прислів'я. (15)

1) За класифікацією фразеологізми поділяються на прислів'я та приказки. Багато з них були створені в основному з експериментальної мудрості життя, а також є афоризми та історії від класиків, які поширилися по всьому світу. Вони формувалися протягом тривалого періоду часу, тому точно описує суть і істинність певного аспекту речей. (14)

“Котовадза” (諺, ことわざ) - саме це слово і відповідає значенню прислів'я, приказки, афоризму у японській мові. Ієрогліф у слова один, морфеми воно має дві — “кото” тобто “явище” або “ситуація”, та “вадза” тобто “діяння”, “творіння”. (15)

Прислів'я поділяються за своєю функцією на критичні, дидактичні прислів'я та розважальні прислів'я.(15)

Критичне прислів'я: це просте прислів'я, яка безжально проголошує слабкості ворога.

“馬鹿の一つ覚え” (bakanohitotsuoboe) “Згадайте одного ідіота” —Дурні кажуть, що пам'ятають тільки одну річ і повторюють її кожен раз, коли у них з'являється шанс. Смішно говорити одне і те ж знову і знову.(15)

Дидактичне прислів'я: це прислів'я, щоб дати розум і знання про речі широкому колу людей. (15)

風邪は万病のもと (かぜはまんびょうのもと “Застуда – джерло всіх хвороб”
— Простудні захворювання є джерелом всіляких захворювань. Тому заповідь не думати, що це просто застуда.(15)

Прислів'я для розваги: це прислів'я, яке говорить, що людина, якій кажуть, може розсердитися, але є елемент, який змушує людей сміятися.

腐っても鯛 (きさってもたい) “Гнилий лящ/ тухлий глиняний лящ” — метафора про те, що справді вища якість і цінність не втрачає своєї цінності, якою б поганою вона не була.(15)

2)Професіоналізми, вони з прином часу набули переносного значення. Деякі експерти припускають, що професіоналізм можна розглядати як термін або вираз, що використовується фахівцями певної професійної групи. Такі слова або вислови використовуються на позначення спеціальних понять, знарядь і т.д. (Фурт, Дмитрук, 2020)

Приклад професіоналізмів: 医療機器 (iryō kiki) - медичне обладнання;営業時間 (eigyō jikan) - години роботи

Професіоналізми можна додатково класифікувати на основі галузі або професії, до якої вони належать, наприклад, юридична термінологія, медична термінологія або фінансовий жаргон. (Фурт, , Дмитрук, 2020)

Характерними особливостями професіоналізмів вважаються:

Чіткий місцевий характер;

Емоційність: це зумовлено мовними особливостями. Зокрема, суттєвою різницею між термінами і професіоналізмами є той факт, що терміни вважаються офіційними науковими назвами певних явищ і понять, а професіоналізми – це спеціальні слова, що виникають як розмовні, неофіційні заміники певних термінів. Також іноді та чи інша професія, рід занять не має розвинутої термінологічної бази, ось як, наприклад, термінологія рибальства або гончарства. (Фурт, , Дмитрук, 2020)

3) Переклад з інших мов чи запозичення без перекладу.

火のない所に煙は立たぬ (ひのないところにはたたぬ) — немає диму без вогню;

火に油を注ぐ (ひにあぶらをおここぐ) — підливати олії у вогонь;

光るもの必ずしも金ならず (ひかるものかならずしもきんならず) — не все те золото, що блищить.

3) Запозичення з китайської мови називають “йодзіджюкуго”, вони мають таку назву, бо складаються з 4х ієрогліфів. В китайській мові такі ідіоми називаються чен’юй. Часто використовуються в письмовому та усному спілкуванні. Йодзіджюкуго зазвичай утворюються шляхом поєднання чотирьох символів кандзі, і вони часто мають глибоке історичне чи культурне значення.(Костевич, 2016)

Деякі поширені приклади йодзюкуго включають:

知足不辱 (chisoku fukoku) - “Будь задоволений тим, що маєш, і ти не будеш зганьблений”.

悪因悪果 (akuin akka) — “Зло породжує зло”.

機会均等 (kikai kintou) – “Рівні можливості”.

Йодзіджюкуго часто використовується в різних контекстах, включаючи літературу, поезію, каліграфію та бойові мистецтва. (Костевич, 2016)

4) Вислови з античної культури.

З історичних причин у самій японській мові не так і багато, на відміну від європейських мов.(14)

Приклади таких фразеологізмів:

コギト・エルゴ・スム — я мислю, отже я існую. (Лат., cogito, ergo sum)

ダモクレスの剣 — дамоклів меч;

ゴルディオスの結び目 — гордіїв вузол;

5) Вислови з релігійно-філософської доктрини. Вони здебільшого з конфуціанства, буддизму й даосизму, бо ці течії є найбільш розповсюдженими на території Японії. Ці вислови часто відображають цінності та переконання різних релігій і філософських традицій і використовуються в різноманітних контекстах, щоб передати глибші значення та ідеї. (14)

Приклади висловів:

神仏習合 (shinbutsu shuugou) - злиття синтоїзму та буддизму

無常觀 (mujoukan) - споглядання непостійності

心の闇 (kokoro no yami) - темрява серця, що означає приховані чи негативні почуття.

б) Вислови, або ж цитати відомих людей.

У японській мові є поняття 金言い習わしい(кінген) або 格目を(какуген) — що означає афоризми. Вони є стислими висловами, що мають автора, що узагальнено виражають лаконічно сформульовану думку. Також вони мають сильну здатність до комунікації. (19)

Ось деякі характеристики фразеологізмів відомих людей:

Особисті: фразеологічні вирази відомих людей часто тісно пов'язані з особою, яка їх придумала або популяризувала.(Вень Чен,2019)

Запам'ятовуються: ці вирази часто запам'ятовуються та помітні, тому їх легко запам'ятати та повторити.(Вень Чен,2019)

Відображення особистості: вирази часто відображають особистість, переконання чи досвід людини та можуть давати уявлення про її характер чи світогляд.(Вень Чен,2019)

Культурно відповідні: Вирази можуть бути специфічними для певної культури чи мови та можуть бути нелегко зрозумілими тим, хто не належить до цієї культури. (Вень Чен,2019)

Широко визнані: фразеологічні вирази відомих людей часто широко відомі та можуть стати частиною популярної культури, з'являючись у книгах, фільмах та інших засобах масової інформації. (Вень Чен,2019)

Приклади фразеологічних виразів відомих людей у японській мові включають “青空思考” (aozora shikou), що означає “блакитне небесне мислення” і асоціюється з японським бізнес-лідером Кадзуо Інаморі, і “敵を知り己を知れば百”. “戦危うからず”(teki wo shiri onore wo shireba hyakusen ayaucarazu), що означає “Якщо ти знаєш ворога і знаєш себе, тобі не потрібно боятися результатів сотні битв”, і пов'язане з давньокитайським військовим стратегом Сунь Цзи , праця якого “Мистецтво війни” широко читається і вивчається в Японії.

2.3 Класифікація фразеологізмів за компонентами.

Фразеологічні одиниці у японській мові можна класифікувати за своїми компонентами на кілька категорій:

- Просторовий код: ці фразеологічні одиниці можна класифікувати на основі просторового відношення між предметами або людьми. Наприклад, 手練手管 (терен-тегван) означає “вправний і хитрий” і вказує на просторове співвідношення між двома руками. (Комарницька, 2013)

Спрямованість: ці фразеологічні одиниці можна класифікувати на основі просторового напрямку, на який вони посилаються. Наприклад, 東奔西走 (touhonseisou) означає “бігати в усіх напрямках” і посилається на чотири сторони світу.(Комарницька, 2013)

Залежно від місця розташування: ці фразеологічні одиниці можна класифікувати на основі конкретного місця або місця, на яке вони посилаються.

Наприклад, 地獄の沙汰も金次第 (дзігоку но сата мо кін шидай) означає “навіть пекельний суд залежить від грошей” і вказує на розташування пекла.(Комарницька, 2013)

Орієнтовані на тіло: ці фразеологічні одиниці можна класифікувати на основі частин тіла, на які вони посилаються. Наприклад, 目が高い (me ga takai) означає “мати високі стандарти” та стосується очей.(Комарницька, 2013)

Деякі фразеологічні одиниці можуть підходити до кількох категорій, оскільки вони можуть посилатися на кілька просторових елементів або відносин.

- Часовий код для класифікації фразеологічних одиниць японської мови може стосуватися періоду часу, в якому певна фразеологічна одиниця виникла або стала загальноживаною.(Польванова С.Т. 2016)

Історичний період: ці фразеологічні одиниці можна класифікувати на основі історичного періоду, коли вони виникли або стали загальноживаними.

Наприклад, 古事記 (Kojiki) і 日本書紀 (Nihon Shoki) — два ранніх твори, які містять багато старих японських фраз.

Сучасна епоха: ці фразеологічні одиниці можна класифікувати на основі їх використання в сучасній японській мові, яке почалося в період Мейдзі (1868-1912). Наприклад, マイホーム (mai hoomu) означає “мій власний дім” і є сучасним виразом, який виник у 20 столітті.

Вічні: деякі фразеологічні одиниці вважаються позачасовими і продовжують використовуватися протягом різних періодів часу. Наприклад, 七転び八起き (nana korobi ya oki) означає “впасти сім разів, встати вісім” і це фраза, яка використовувалася протягом століть.

Деякі фразеологічні одиниці можуть виникнути в один період часу, але продовжують широко використовуватися в більш пізні періоди, що ускладнює класифікацію їх в один період часу.

- Тематичний код для класифікації фразеологічних одиниць японської мови може посилатися на предмет або тему.

Природа: ці фразеологічні одиниці можна класифікувати на основі їх посилення на природні елементи, такі як рослини, тварини та ландшафти. Наприклад, 鳥頭 (tori atama) означає “пташиний мозок” і вказує на птаха як на природний елемент.

Емоції: ці фразеологічні одиниці можна класифікувати на основі їх посилення на емоції чи психічні стани. Наприклад, 青くて死んだ魚の目 (aokute shinda sakana no me) означає “очі мертвої риби” та вказує на появу очей, пов’язану з відсутністю емоцій або життєвої сили.

Суспільство: ці фразеологічні одиниці можна класифікувати на основі їх посилення на суспільні структури чи проблеми. Наприклад, 悪銭身につかず (akusen mi ni tsukazu) означає “здобуті нечесним шляхом ніколи не процвітають” і вказує на суспільну цінність наполегливої праці та чесності.

Культура: ці фразеологічні одиниці можна класифікувати на основі їх посилення на культурні практики чи звичаї. Наприклад, 花より団子 (хана йорі данго) означає “вареники поверх квітів” і вказує на культурну цінність практичності над естетикою.

Деякі фразеологічні одиниці можуть стосуватися кількох предметів або їх важко віднести до однієї предметної категорії.

- Біологічний код для класифікації фразеологічних одиниць японської мови може стосуватися біологічних або фізіологічних аспектів людей або тварин, про які йдеться у фразі. (Масімова Лала, 2018)

Частини тіла: ці фразеологічні одиниці можна класифікувати на основі їх посилення на конкретні частини тіла чи органи. Наприклад, 頭が真っ白になる (atama ga masshiro ni naru) означає “стати абсолютно порожнім у голові” та посиляється на голову як на частину тіла.

Фізичні відчуття: ці фразеологічні одиниці можна класифікувати на основі їх посилення на фізичні відчуття чи досвід, наприклад біль або задоволення.

Наприклад, 痛みに耐える (itami ni taeru) означає “терпіти біль” і посилається на фізіологічний досвід болю.

Моделі поведінки: ці фразеологічні одиниці можна класифікувати на основі їх посилення на моделі поведінки тварин або людей. Наприклад, 狐につままれる (kitsune ni tsumamare) означає “бути обдуреним” і вказує на хитру поведінку лисиць.

Біологічні процеси: ці фразеологічні одиниці можна класифікувати на основі їх посилення на біологічні процеси чи явища, такі як ріст або розпад. Наприклад, 月日が流れる (tsukihhi ga nagareru) означає “минає час” і посилається на природний біологічний процес плину часу.

Деякі фразеологічні одиниці можуть посилатися на кілька біологічних аспектів або їх важко віднести до однієї біологічної категорії.

- Духовний код для класифікації фразеологізмів японської мови може стосуватися духовних або метафізичних аспектів життя, про які йдеться у фразі.

Релігія: ці фразеологічні одиниці можна класифікувати на основі їх посилення на релігійні вірування, практики чи фігури. Наприклад, 神出鬼没 (камідасі кі боцу) означає “з’являтися та зникати, як привид” і посилається на синтоїстську віру в існування духів або камі.

Філософія: ці фразеологічні одиниці можна класифікувати на основі їх посилення на філософські концепції чи принципи. Наприклад, 物の哀れ (моно без усвідомлення) означає “пафос речей” і посилається на японську естетичну та філософську концепцію, яка підкреслює непостійність і красу речей.

Надприродне: ці фразеологічні одиниці можна класифікувати на основі їх посилення на надприродні або паранормальні явища. Наприклад, 妖怪退治 (yokai taiji) означає “винищення демонів” і посилається на традиційну віру в yokai, або надприродні істоти.

Деякі фразеологічні одиниці можуть стосуватися кількох духовних аспектів або їх важко віднести до однієї духовної категорії.

2.4 Еквіваленти фразеологічних одиниць японської мови.

Еквіваленти це те, що допомагає перекладати фразеологізми з мови оригіналу.

У контексті фразеологічних одиниць повні еквіваленти та неповні еквіваленти стосуються різних типів перекладу, які використовуються для передачі значення ідіоми чи виразу з однієї мови на іншу. (Ганс П. К)

Повний еквівалент — це переклад, який зберігає буквально значення та переносний сенс оригінальної ідіоми чи виразу з використанням еквівалентних слів і структур у цільовій мові. (Ганс П. К)

Наприклад, японську ідіому «猿も木から落ちる» (saru mo ki kara ochiru), що означає “навіть мавпи падають з дерев”, можна було б перекласти англійською мовою як повний еквівалент, зберігаючи як буквально, так і переносне значення виразу.

З іншого боку, неповний еквівалент — це переклад, який передає загальний зміст або функцію оригінального виразу, але може не зберігати точні слова чи переносне значення ідіоми. (Ганс П. К)

Наприклад, японську ідіому “花より団子” (hana yori dango), що означає “пельмені, а не квіти”, можна перекласти українською мовою як неповний еквівалент, передаючи ідею, що практичність або сутність є перевагою над естетикою чи зовнішнім виглядом.

Повним еквівалентам надають перевагу в перекладі, коли мета полягає в тому, щоб передати точне значення та вплив оригінального виразу, тоді як неповні еквіваленти використовуються, коли основна мета полягає в тому, щоб передати загальне повідомлення або функцію ідіоми таким чином, щоб природний і зрозумілий цільовою мовою. (Ганс П. К)

Контекстуальні еквіваленти: це переклади, адаптовані до конкретного контексту, у якому використовується ідіома, і можуть відрізнятися залежно від ситуації чи наміру мовця. (Ганс П. К)

Наприклад, японську ідіому “石橋を叩いて渡る” (ishibashi o tataite wataru), що означає “бути надто обережним”, можна перекладати по-різному залежно від контексту, наприклад “перейти міст, перевіривши його двічі” в ділових переговорах, або “краще перестраховатися, ніж шкодувати” в особистій розмові.

Культурні еквіваленти: це переклади, які враховують культурний контекст і фон оригінального виразу та можуть передбачати адаптацію ідіом відповідно до культурних норм і очікувань мови перекладу. (Ганс П. К)

Наприклад, японську ідіому “一期一会” (ichigo ichie), що означає “зустріч, яка буває раз у житті”, можна перекласти англійською як “a unique experience”, що є культурним еквівалентом, який передає те саме відчуття рідкості і значимості, але у спосіб, який є більш природним і звичним для англомовних.

2.5 Типи перекладу за допомогою еквівалентів:

У контексті японських фразеологічних одиниць існує кілька типів перекладу, які можуть бути використані в залежності від рівня еквівалентності оригінальному вислову. Ось деякі з поширених типів перекладу:

Дослівний переклад: цей тип перекладу спрямований на збереження буквального значення оригінального виразу без зміни формулювання чи структури. Дослівні переклади часто використовуються для ідіоматичних виразів, які мають пряме та чітке значення та можуть бути легко зрозумілі цільовою мовою. (Ганс П. К)

Вільний переклад: цей тип перекладу передбачає адаптацію оригінального виразу відповідно до цільової мови та культури, зберігаючи суттєве значення та функцію ідіоми. Вільний переклад може передбачати перефразування ідіоми або використання іншого виразу, який передає той самий зміст або функцію, але більш природним і звичним для цільової аудиторії способом. (Ганс П. К)

Адаптація: цей тип перекладу передбачає зміну оригінального виразу відповідно до культурних норм і очікувань цільової мови, зберігаючи при цьому основне значення та функцію ідіоми. Адаптація може передбачати зміну

формулювання, структури або тону оригінального виразу, щоб зробити його більш відповідним або ефективним у цільовій мові. (Ганс П. К)

Локалізація: цей тип перекладу передбачає адаптацію оригінального виразу відповідно до конкретних регіональних або мовних варіацій цільової мови, зберігаючи при цьому основне значення та функцію ідіоми. Локалізація може передбачати зміну лексики, граматики або вимови ідіоми, щоб зробити її більш прийнятною чи ефективною в конкретному мовному контексті. (Ганс П. К)

Загалом вибір типу перекладу залежить від конкретної ідіоми, цільової мови та аудиторії, а також від мети перекладу. Перекладачі повинні ретельно розглянути рівень еквівалентності, необхідний для кожної ідіоми, і вибрати відповідний тип перекладу, який найкраще передає запланований зміст і вплив оригінального виразу.

У перекладі фразеологізмів за допомогою відповідників є як переваги, так і недоліки, які слід враховувати:

Переваги:

Більш точна передача значення: використання еквівалентів може допомогти точніше передати передбачуване значення оригінальної фразеологічної одиниці, оскільки еквівалентний вираз часто має подібне культурне, історичне чи мовне значення. (Гончарук Ю. 2015)

Більша ефективність: використання еквівалентів може заощадити час і зусилля в процесі перекладу, оскільки перекладачі можуть використовувати вже існуючі переклади замість того, щоб створювати нові для кожної ідіоми. (Гончарук Ю. 2015)

Покращена читабельність: використання еквівалентів може зробити переклади більш читабельними та природнішими на цільовій мові, оскільки це дозволяє уникнути використання надто буквальних або незграбних перекладів. (Гончарук Ю. 2015)

Недоліки:

Втрата культурних нюансів: використання еквівалентів іноді може призвести до втрати культурних нюансів та ідіоматичних виразів, які є унікальними для

вихідної мови, оскільки еквівалентний вислів може не мати таких самих конотацій чи культурного значення в цільовій мові.(Ана Роджо Ропез, 2015)

Потенційні неточності: використання еквівалентів іноді може призвести до неточностей у перекладі, оскільки еквівалентний вираз не завжди може передати точне значення чи функцію оригінальної фразеологічної одиниці.(Ана Роджо Ропез, 2015)

Обмежена застосовність: використання еквівалентів не завжди може бути застосовним або ефективним для всіх типів фразеологічних одиниць, особливо тих, які мають дуже специфічні або культурно значущі значення, які нелегко перекласти іншими мовами.(Ана Роджо Ропез, 2015)

Загалом використання еквівалентів може бути корисною стратегією для перекладу фразеологічних одиниць, але для перекладачів важливо усвідомлювати потенційні переваги та недоліки та ретельно обмірковувати, який підхід буде найбільш ефективним для кожної конкретної ідіоми.(Ана Роджо Ропез, 2015)

Підсумовуючи, використання еквівалентів для японських ідіом є важливим для ефективного перекладу, оскільки це дозволяє точніше передавати значення та природніше звучить переклад. Використання еквівалентів також може заощадити час і зусилля в процесі перекладу. Однак існують потенційні недоліки, такі як втрата культурних нюансів і потенційні неточності в перекладі. Тема еквівалентів для японських ідіом вивчалася дослідниками в таких галузях, як лінгвістика, перекладознавство та навчання японській мові. Багато дослідників досліджували характеристики та типи еквівалентів, а також переваги та недоліки їх використання в перекладі.

Висновки до розділу 2

Вивчення фразеологічних одиниць у японській мові є важливим не лише для тих, хто вивчає мову, але й для лінгвістів та дослідників, які прагнуть зрозуміти структуру та використання мови. Завдяки аналізу цих одиниць вони можуть

дізнатися про культуру та суспільство Японії, оскільки багато фразеологічних одиниць тісно пов'язані з конкретними культурними посиланнями та практиками.

Підсумовуючи, фразеологічні одиниці відіграють значну роль у японській мові, оскільки вони допомагають стисло висловити складні ідеї. Кожна категорія має свої унікальні особливості, такі як фіксованість і прозорість, які визначають, наскільки легко їх можна зрозуміти та використовувати в спілкуванні. Варто зазначити, що класифікація фразеологічних одиниць не є усталеною системою і може змінюватися з часом у міру розвитку мови. Таким чином, вивчення фразеологічних одиниць має тривати, щоб зафіксувати ці зміни та переконатися, що наше розуміння мови залишається актуальним.

Класифікація фразеологічних одиниць у японській мові є важливою областю дослідження, яка дає змогу зрозуміти структуру, використання та культурне значення цих одиниць. Продовжуючи досліджувати та аналізувати ці одиниці, ми можемо поглибити наше розуміння японської мови та її ролі в японській культурі та суспільстві.

Ми спробували структурно класифікувати фразеологічні одиниці японської мови. Сподіваємось, що дана практична робота буде корисною у подальшому вивченню і дослідженню японської мови як лінгвістам та дослідникам, так і студентам чи тим, хто вивчає японську мову.

ВИСНОВКИ

У сучасній мовній практиці японців фразеологізми посідають особливе місце. Класифікація фразеологічних одиниць японської мови важлива для розуміння структури мови та ефективного спілкування. Це дозволяє ідентифікувати усталені вирази та ідіоми, які є невід'ємною частиною мови та культури.

Тож, є кілька причин, чому класифікація фразеологічних одиниць є важливою і актуальною темою:

1. Покращене вивчення та викладання мови. Класифікація фразеологічних одиниць може допомогти у вивченні та викладанні мови, допомагаючи лінгвістам зрозуміти значення та вживання різних типів фраз. Організуючи фразеологічні одиниці за категоріями на основі спільних характеристик, лінгвістам легше їх вивчати та запам'ятовувати.

2. Краще спілкування. Класифікація фразеологічних одиниць може допомогти в міжкультурному спілкуванні, допомагаючи носіям різних мов краще зрозуміти ідіоматичні вирази та образну мову один одного. Це може призвести до більш ефективного спілкування та кращого культурного розуміння.

3. Визначення культурних і соціальних норм. Фразеологічні одиниці часто відображають культурні та соціальні норми, цінності та вірування. Класифікуючи фразеологічні одиниці на основі їхніх семантичних, синтаксичних і прагматичних особливостей, дослідники можуть виявити моделі та закономірності в їхньому вживанні, забезпечуючи розуміння культурних і соціальних норм.

4. Розвиток лінгвістичної теорії. Фразеологія є важливою областю лінгвістичних досліджень, і класифікація фразеологічних одиниць може допомогти в розвитку лінгвістичної теорії. Аналізуючи структуру і вживання фразеологічних одиниць, дослідники можуть краще зрозуміти природу образної мови та її роль у мовному спілкуванні.

5. Обчислювальний аналіз. Класифікація фразеологічних одиниць може допомогти в розробці технологій обробки природної мови, таких як машинний

переклад. Виявляючи та класифікуючи фразеологічні одиниці, подібні технології можуть точніше аналізувати та розуміти людську мову.

Проте залишається ще чимало аспектів класифікації фразеологізмів, які ще до кінця не досліджені. Наприклад, серед лінгвістів триває дискусія щодо меж між різними типами фразеологізмів, такими як ідіоми, словосполучення та фразові дієслова.

Крім того, ще багато чого належить дослідити з точки зору ролі культурного контексту в інтерпретації фразеологічних одиниць. Хоча існує багато подібностей між японською та іншими мовами щодо типів фразеологічних одиниць, які існують, є також унікальні аспекти японської культури та мови, які впливають на тлумачення цих виразів.

АНОТАЦІЯ

トピック: 「日本語の素材に基づく慣用句の分類方法の種類」

物:

研究対象は、日本語の慣用句、その分類、日本人の言語文化における位置、使用法、社会的な関連性です。

キャラクター:

日本語の慣用句の意味融合、起源、構成要素、同等表現に基づく分類の試み。

狙い:

この研究の目的は、意味的、構文的、意味論的な特徴に基づいてこれらの慣用句を分類し、使用上のパターンや規則性を特定することです。

第1章では、慣用句に言語学者の意見について調査している。このトピックの主な詳細が記載されている。慣用句の特徴や機能が定義されている。また、日本の慣用句の特徴についても考慮されている。

第2章では、研究の主要なトピックである慣用句の分類が紹介されている。

日本語の慣用句を意味融合、起源、構成要素、同等表現の基準に分類することが試みを行った。可能であれば、慣用句の例を書いた。

理論的な意味には、慣用句の分類により日本語をより良く理解しやすくすることができる。

また、この研究は慣用句の言語理論の発展に貢献することができる。そして、この研究は慣用句の性質や言語コミュニケーションにその役割に関する貴重な情報を提供することができる。

実用的な意味には、研究に慣用句の意味、文法的特徴、そして語用論的特徴の分析は、日本語と文化に対するより微妙な理解の発展に貢献することができる。

また、この研究が日本語や他の言語の慣用句に関する今後の研究の基礎となることを期待している。研究で開発された分類システムは、異なる言語の慣用句の比較研究の基礎として活用することができる。

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Венжинович Н. Лінгвокультурологічний аспект вивчення фразеології у творах Івана Чендея. *Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства*. 2007. Вип.11. С.208–212.
2. Вень Чен Дослідження мережевих крилатих фраз з точки зору меметики. *Журнал викладання та дослідження мови*. С. 190–192.
3. Гончарук Ю. (2015). Лінгвокультурологічні аспекти ідіоматичних виразів в англійській та українській мовах. *Наукові записки Таврійського національного В.І. Вернадського*, 28(67), 102-105. Січень 2019
4. Руснак.В. Функціонально-параметричні та типологічні ознаки фразеологічних одиниць. *Іноземна філологія*. 2011. Вип. 123. С. 93–99.
5. Т.Комарницька. Особливості класифікації фразеологічних одиниць у японській мові. *ВІСНИК Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2013. С.14–15–16.
6. Вісник Львівського університету. Серія філологічна. 2011. Випуск 54. С. 358–368
Visnyk of the Lviv University. Series Philology. 2011. Issue 54. P. 358–368
7. Камінська В. С. Теоретичні дослідження фразеологічних одиниць у сучасній лінгвістиці. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Вип. 5'2011. С.122–127.
8. Фурт, Д. В., Дмитрук, Л. А. (2020). Термінологія: Навчальний посібник. Кривий Ріг: ДонНУЕТ.
9. Н.С. Костевич. “Йоджіджюкуго як особливий вид фразеологічних одиниць в японській мові. порівняльний аналіз японських фразеологічних одиниць та йоджіджюкуго на позначення почуттів”. *Наукові записки Національного університету “Острозька академія”*. 2016. №62. С.176–179.
10. Масімова Лала. Поняття про фразеологічні одиниці. функціонально-структурна та семантична класифікація фразеологізмів. *Світова наука*. 2018. №6(34). С.11–13.

11. Полванова С.Т. Зв'язки фразеологічних одиниць з екстралінгвістичними факторами в англійській та узбецькій мовах. Національний університет Узбекистану, місто Ташкент, Узбекистан. 2016. С.67–68.
12. Ана Роджо Ропес «Переклад фразеологічних одиниць: переваги та недоліки», опубліковано в *The Journal of Specialized Translation*, випуск 23, січень 2015 р.
13. Бохумський університет Ганс.П.К. Проблеми перекладу та стратегії перекладу досвідчених механізаторів, які вивчають французьку мову. С.264–270
14. Dexter K. Japanese Onomatopoeia: The Definitive Guide. *Tofugu*. URL: <https://www.tofugu.com/japanese/japanese-onomatopoeia/>
15. . 「ことわざ」とは？意味や使い方をご紹介 | コトバの意味辞典.
16. 日本大百科全うせずに死ぬなんて書(ニッポニカ), – 東京. *百科事典*. 2001. С.529.